

Finanstilsynet
Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Oversendt elektronisk til:
post@finansilsynet.no

Høringsvar – Forskrift om produktintervensjon vedrørende binære opsjoner og CFDer

Forbrukerrådet viser til høring i regi av Finanstilsynet om forslag til forskrift om forbud mot markedsføring, distribusjon og salg av binære opsjoner til ikke-profesjonelle samt begrensninger i adgangen til markedsføring, distribusjon og salg av finansielle differansekontrakter (CFDer) til ikke-profesjonelle. Forslag til forskrift er beskrevet i høringsnotat fra Finanstilsynet datert den 26. februar 2018. Høringsfristen er av tilsynet satt til den 26. mars 2018.

Forbrukerrådet sender med dette inn sine kommentarer og merknader til forslaget.

Forbrukerrådet vil innledningsvis peke på at den typen finansielle derivatprodukter som utkastet til forskrift er ment å regulere, i sin natur er svært komplekse, spekulative og risikable. De blir i tillegg ofte markedsført og solgt på en aggressiv måte, som regel via ulike online-plattformer, og private investorer lider store tap som følge av hyppige og høye transaksjonskostnader.

Derivater av denne typen egner seg ikke for ikke-profesjonelle investorer og småsparere. Forbrukerrådet støtter derfor i all hovedsak Finanstilsynets forslag til forskrift om produktintervensjon vedrørende binære opsjoner og CFDer.

Erfaringer og tiltak i utlandet

En rekke nasjonale finanstilsyn har de siste årene observert en økning i tilbudet til småsparere om å plassere penger i spekulative og komplekse finansielle derivatprodukter, inkludert såkalte finansielle differansekontrakter (CFD) og binære opsjoner. Fellesnevneren for handel med denne typen finansielle

produkter er risiko for betydelige økonomiske tap. Ifølge høringsnotatet fra Finanstilsynet har ulike nasjonale tilsynsmyndigheter i Europa foretatt analyser og studier som viser at mellom 74 % og 89 % av kundene som handler i slike produkter også taper penger.

Ifølge en omfattende undersøkelse fra det franske finanstilsynet (Autorité des Marchés Financiers, AMF) som ble publisert i oktober 2014, tapte 89,4 % av 14.799 aktive klienter penger på forex- og/eller CFD-handel i perioden 2009-2012. Gjennomsnittlig tap per klient utgjorde € 10.887 i fireårsperioden, mens de samlede tapene beløp seg til over € 161 millioner. ¹

AMF foreslo i august 2016 et forbud mot markedsføring av binære opsjoner og CFDer med leverage høyere enn fem. ²

Det britiske finanstilsynet, Financial Conduct Authority (FCA), gjenga i forbindelse med et høringsnotat i desember 2016 en undersøkelse som viser at 82 % av de undersøkte kundene tapte penger på CFD-handel. Gjennomsnittlig tap per klient utgjorde ca. £ 2.200. ³

ESMA (European Securities and Markets Authority) og EBA (European Banking Authority) publiserte allerede i februar 2013 en advarsel til ikke-profesjonelle investorer mot å gå inn i CFD-produkter. ⁴

Når det gjelder binære opsjoner, så vedtok det canadiske finanstilsynet (CSA) i september 2017 å forby markedsføring og salg av slike produkter med varighet kortere enn 30 dager til ikke-profesjonelle investorer. ⁵

I Europa har ESMA i desember 2017 varslet at det vurderes tiltak som innebærer forbud mot markedsføring og salg av binære opsjoner og av visse CFD-produkter til ikke-profesjonelle investorer. ⁶

¹ Autorité des Marchés Financiers, AMF: Study o finvestment performance of individuals trading in CFDs and forex in France. Oktober 2014.

http://www.amf-france.org/en_US/Actualites/Communique-de-presse/AMF/annee_2014.html?docId=workspace%3A%2F%2FspacesStore%2F96c52a14-3900-464f-8fff-7d4700ff37e3#

² AMF: News release, August 1, 2016. Ban on the advertising of Forex products, binary options and some CFDs: AMF launches consultation on changes to its General Regulation.

³ Financial Conduct Authority, FCA: Enhancing conduct of business rules for firms providing contract for difference products to retail clients. Consultation Paper 16/40. Desember 2016.
<https://www.fca.org.uk/publication/consultation/cp16-40.pdf>

⁴ ESMA og EBA: <https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/2013-267.pdf>

⁵ Canadian Securities Administration: <http://www.binaryoptionsfraud.ca/>

⁶ ESMA: <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-issues-updated-statement-preparatory-work-in-relation-cfds-binary-options>

I mars 2018 offentliggjorde også Google sine nye retningslinjer for markedsføring av spekulative finansielle produkter (Financial Services: New restricted financial products policy), som skal gjøres gjeldende med virkning fra juni 2018.⁷

Nedenstående tekst er et utdrag fra Googles nye policy:

“In June 2018, Google will update the Financial services policy to restrict the advertisement of Contracts for Difference, rolling spot forex, and financial spread betting. In addition, ads for the following will no longer be allowed to serve:

- *Binary options and synonymous products*
- *Cryptocurrencies and related content (including but not limited to initial coin offerings, cryptocurrency exchanges, cryptocurrency wallets, and cryptocurrency trading advice)”.*

Forbrukerrådet registrerer at det foregår betydelig aktivitet internasjonalt, og da særlig i regi av ulike finanstillsyn, for å enten forby eller betydelig innskrenke mulighetene for markedsføring og salg av CFDer og binære opsjoner.

Erfaringer i Norge

Forbrukerrådet viser til at Finanstillsynet i sitt høringsnotat redegjør for at det er blitt utført stedlige tilsyn i seks ulike foretak som tilbyr CFD-handel de siste tre årene. I forbindelse med disse tilsynene er det avdekket flere alvorlige brudd på verdipapirhandellovens bestemmelser om god forretningsskikk, og fire av de seks foretakene har som en følge av slike brudd fått tilbakekalt eller har levert tilbake sine tillatelser til å yte investeringstjenester.

Beregninger som er gjort av Finanstillsynet for ca. 1.000 kunder i forbindelse med handel med CFDer over en periode på inntil to år, viste at 82 % av disse kundene hadde tapt penger. Tapsprosenten blant den norske kundemassen som er undersøkt er dermed på nivå med tilsvarende undersøkelser i andre land.

Tapenes størrelse utgjorde i gjennomsnitt ca. 260.000 kroner, tilsvarende i snitt ca. 55 % av kundenes deponerte egenkapital. De undersøkte CFD-handlene bar også preg av kortsiktige posisjoner og hyppige transaksjoner, med en gjennomsnittlig posisjonsvarighet på fire dager og i snitt to utførte

⁷ Google: https://support.google.com/adwordspolicy/answer/7648803?hl=en&ref_topic=29265

transaksjoner per dag for den enkelte kunde. Gjennomsnittlige akkumulerte transaksjonskostnader i den aktuelle perioden utgjorde ca. 37 % av kundenes deponerte egenkapital.

Økokrim oppgir på sine hjemmesider at handel med binære opsjoner kan beskrives som en ekstrem form for opsjonshandel på nett, med svært høy risiko.⁸ Som investor vedder du på hvilken vei kursen på den underliggende aksjen, varen, indeksen etc. vil bevege seg fra inngåelse- til utløpstidspunkt.

Forbrukerrådets vurdering

CFDer og binære opsjoner er komplekse veddemålsprodukter med svært høy risiko og med betydelig sannsynlighet for tap. Forbrukerrådet vil også peke på at flere tilbydere av CFDer og binære opsjoner gjennomgående villeder kundene i forbindelse med markedsføringen, og ikke i tilstrekkelig grad opplyser om den svært høye risikoen forbundet med slik handel, samt at den forventede avkastningen er kraftig negativ. Sagt på en annen måte: Svært få ikke-profesjonelle investorer kan regne med å gå i pluss, og i de fleste tilfellene vil kundene tape til dels betydelige beløp på denne typen investeringer.

Erfaringer fra andre land tyder også på at særlig markedet for binære opsjoner preges av en rekke useriøse aktører hvor forretningsmodellen synes å være å svindle forbrukere for mest mulig penger, og særlig gjennom trekk fra kundenes kredittkort.

Forbrukerrådet legger til grunn at en rekke ikke-profesjonelle investorer blir ledet og fristet til å investere i komplekse finansielle produkter som de kanskje ikke forstår, og ender opp med å tape penger de ikke har råd til å miste. Som følge av høy gearing overstiger også tapene ofte opprinnelig innskutt kapital.

Forbrukerrådet er enig med Finanstilsynet i at det er vanskelig å se at binære opsjoner har noen positiv funksjon som investeringsobjekt. Samtidig vil restriksjoner på CFD-handel bidra til å beskytte ikke-profesjonelle kunder bedre enn i dag mot å tape store beløp over kort tid og mer enn det er stilt i marginsikkerhet.

I forbindelse med utarbeidelsen av den endelige forskriftsteksten bør imidlertid Finanstilsynet vurdere om det ikke også bør innføres et forbud mot CFD-handel for ikke-profesjonelle, tilsvarende forbudet som foreslås for binære opsjoner. De restriksjonene som allerede foreslås for handel med CFDer vil i realiteten

⁸ Økokrim: <https://www.okokrim.no/handel-med-binaere-opsjoner.6012170-411472.html>

innebære at markedet for slik handel forhåpentligvis vil skrumpe betydelig inn. Et forbud vil også kunne være enklere å håndheve og være mindre ressurskrevende enn å måtte føre tilsyn med foretak og virksomheter som kan tenkes å operere i gråsoner.

Det kan være hensiktsmessig å evaluere de effektene forskriften vil ha på handel med spekulative finansprodukter av denne typen, og Forbrukerrådet vil foreslå at det gjennomføres en slik evaluering etter to år. Ytterligere innstramminger i forskriften knyttet til handel med CFDer for ikke-profesjonelle kan eventuelt også vurderes som et ledd i oppfølgingen etter at det er foretatt en slik evaluering.

Forbrukerrådet mener det er viktig at Norge følger opp det regulatoriske arbeidet som er gjort i andre land når det gjelder innføring av restriksjoner på CFD-handel og forbud mot handel med binære opsjoner. Derivatprodukter av denne typen egner seg ikke for ikke-profesjonelle investorer. Forbrukerrådet støtter på denne bakgrunn Finanstilsynets forslag til forskrift om produktintervensjon vedrørende binære opsjoner og CFDer.

Forbrukerrådet vil utover ovenstående betraktninger be om at forskriften trer i kraft så raskt som overhodet mulig.

Oslo, den 22. mars 2018

Med vennlig hilsen

Forbrukerrådet

Jorge B. Jensen (s.)
Fagdirektør finans

Bjarki Eggen (s.)
Seniorrådgiver finans